

Investointiretki Pohjois-Savoon 3.-4.4.2019

Elinvoimainen maatila Elina II -hanke järjesti yhteistyössä Maitoakatemia kanssa maitotiloille suunnatun Investointiretken Pohjois-Savoon huhtikuussa 2019. Retkikohteina oli viisi erilaista tilakohdetta. Retken tavoitteena oli esitellä Etelä-Suomalaisille maitotilayrittäjille erilaisia ratkaisuja investointisuunnitelmien avuksi sekä oman tilan kehittämiseksi.

Kuva 1. Yhteiskuva Investointiretkelle osallistuneista.

Ensimmäinen retkikohde oli Etelä-Savon puolella Juvalla, jossa Simo Martikainen on kehittänyt tilaansa pikkuhiljaa edullisin ratkaisuin välttämällä isoja kertainvestointeja. Lypsylehmille oli rakennettu v. 2016 erillinen makuuhalli syväkuivikepörsällä, joissa hiekkaa ja turvetta. Kennolevyikkunat oli rakennettu pihattoon itse. Lypsy tapahtuu vanhan navetan puolella ja lehmät siirtyvät sinne ulkotarhaa pitkin. Samalla saadaan hoidettua luomun vaatima ulkoilutus. Umpilehmät ja hiehot ovat vanhasta Tuhti-hallista remontoitussa tilassa kestokuivikepohjalla (olki).

Vinkejä mm.

- itse pitää tietää mitä haluaa, vaikka olisi käytössä kuinka hyvät suunnittelijat
- investointi kannattaa suunnitella päivittäisen työrytmin mukaan
- seosrehuruokinnassa kaikki rehut sijaitsevat ”rehupihalla”, jolloin niitä ei haeskella eri paikoista
- yhteistyö naapurien kanssa mm. konetöissä ja -omistuksissa
- jo olemassa olevien rakennusten hyödyntäminen

Kuva 2 ja 3. Tutustuminen umpilehmien ja hiehojen halliin sekä lypsävien pihattoon (retkikohde 1 Martikainen).

Toinen retkikohde Mty Hemminki sijaitsi Lapinlahdella, jossa oli valmistunut uusi robottipihatto vanhan navetan yhteyteen marraskuussa 2018. Pihatossa on valmius myös toiselle lypsyrobotille. Pihatossa on luonnollinen ilmanvaihto täysautomaattiverhoseinillä. Katolla sääasema ja sisällä lämpötila-anturit. Nämä yhdessä säätelevät verhoja ja katoksen suuntaa mm. sateen ja tuulen mukaan. Navetasta tehtiin kymmeniä erilaisia piirustuksia ennen toteutusta. Pohjatytöet tehtiin itse.

Vinkkejä mm.

- joskus voi olla hyvä, ettei saa heti rahoitusta, tämä navetta tuli edullisemmaksi pari vuotta myöhemmin
- ostoeläimille edellytyksenä oli 10 tn karjan keskituotos
- maituhuoneen hygieniaseinä ja lämmön talteenotto tilasäiliöstä
- vesialtaiden sijoittelu lypsyrobotin tai aseman yhteyteen
- robotin käyttöönotossa mahdollisimman vähän eläinten ajoa, oppivat itsekin
- verhoseinien ikkunapenkien kallistus sisäänpäin, ettei lumi revi verhoja
- kun kaikki toimii, navettatyöaika täällä vain 1 h aamu ja 1 h ilta (+seosrehun teko)

Kuva 4 ja 5. Tutustuminen uuteen 1 robotin pihattoon ja osallistujat vanhan navetan edustalla (retkikohde 2 Mty Hemminki).

Kolmas retkikohde oli kolmen robotin pihatto (varaus neljännelle) Tuovilanlahdessa. Tämän navetan maitotilayrittäjät Hanna ja Niko Mähönen kilpailuttivat itse koko paketin, ei siis valmispakettiratkaisu. Pihatto on pitkittäiskallistettu ja parsissa on vesipedit. Verhoseinän yläosa toimii automaattilla, alaosa käsikäyttöisesti. Yrittäjät ostivat itse tarvittavat lisäeläimet. Tällä tilalla päivämaito nousi +5 kg siirryttäessä asemalypsystä robotteihin.

Vinkejä mm.

- mahdollisuus säästää, kun kilpailuttaa itse, mutta siihen on varattava riittävästi aikaa
- pellot lähellä (suurin osa 10 km sisällä, kauimmainen 26 km)
- lehmien ryhmittely, ensikot ja vanhemmat lehmät omille roboteilleen, ei tapahdu tuotosnotkahdusta
- kumimatot käytävillä vähentäneet sorkkaongelmia verrattuna ritiläpalkkiin

Kuva 6 ja 7. Tutustuminen uuteen 3(-4) robotin pihattoon (retkikohde 3 Mähönen).

Neljäs retkikohde sijaitsi Siilinjärvellä, jossa v. 2018 valmistunut yhden robotin pihatto vanhan navetan yhteyteen. Vanhalle puolelle remontoitu tilat vasikoille ja nuorkarjalle. Pihatossa kiskoruokkija (94 m kiskolla) kiinteällä seosrehusekoittajalla (19 m³). Tilan yrittäjä Jussi Ollikainen on pyrkinyt yhdistämään uutta ja vanhaa toimivaksi kokonaisuudeksi.

Vinkejä mm.

- rahoituksen hakeminen vähintään yhtä tärkeää kuin rakennussuunnittelu
- ole tarkka ja realistinen, usein laskelmat tehty liian optimistisiksi, kun toimijat haluavat hankkeita liikkeelle
- yhdistelmäratkaisut aina haastavia, mutta näin pääsee usein edullisemmin eteenpäin
- uuden ja vanhan rakentaminen yhtä aikaa on raskasta

Kuva 8 ja 9. Kiskoruokkija seosrehulle ja tutustuminen uuteen 1 robotin pihattoon (retkikohde 4 Ollikainen).

Viides ja samalla viimeinen retkikohde sijaitsi myös Siilinjärvellä. Yrittäjäpariskunta Janne ja Paula Kokkonen ovat kehittäneet tilaa koko ajan määrätietoisesti. Neljän robotin navetan suunnittelussa otettu huomioon erityisesti toiminnallisuus. Navetta on suunniteltu niin, että yksi ihminen pystyy hoitamaan siellä kaiken eläinliikenteen. Vastapoikineille on oma fresh cow osasto, jossa niiden vointia ja syöntiä seurataan tarkasti. Lisäksi tilalla on erillinen viileä vasikkala, jossa sekä yksilö- että ryhmäkarsinoita. Valkotaulu oli hienosti otettu tällä tilalla käyttöön tilan johtamisen työkaluna.

Vinkejä mm.

- kokonaispaketeissa on yleensä paljon ilmaa
- toiminnalliseen suunnitteluun kannattaa käyttää aikaa, eläinliikenne ym.
- viileä, raitis ilma sekä lehmillä että vasikoilla
- huomio erityisryhmiin
- vasikoiden seosrehuruokinta

Kuva 10 ja 11. Tutustuminen uuteen 4 robotin pihattoon ja viileään vasikkalaan (retkikohde 5 Kokkonen).

Retki tarjosi erilaisia kohteita tutustuttavaksi sekä antoi osallistujille ideoita oman investoinnin suunnitteluun ja toteutukseen. Retkikohteiden yrittäjät sanoivat itsekkin kierrelleensä paljon erilaisia navetoita ja ratkaisuja katsomassa ennen omaa investointiaan. Joka paikasta yleensä jää jokin pienempi tai isompi asia tai toimintatapa omalla tilalla hyödynnettäväksi.

Hämeenlinnassa 18.4.2019

Jenni Kivinen, ProAgria Etelä-Suomi